

Jub Holland en Amstelveense heemparken introduceren

Amstelveense Heembollencollectie

Gemeentelijke studiedagen Jub Holland in Amstelveense Heemparken

De Amstelveense heemparken zijn van een ongekende schoonheid en uniek in Nederland en daarbuiten. Van heinde en ver komen tuin- en landschapsarchitecten, beplantingsdeskundigen en groenbeheerders om zich te laten inspireren door de sprookjesachtige parken met hun slingerende paden, natuurlijk gesnoeide bomen en heesters, prachtige doorkijkjes, romantische waterpartijen en vooral de vele inheemse vaste planten, bloembollen en knollen. In de heemparken waan je je, midden in het stedelijk gebied en vlakbij Schiphol, in een verstilde en betoverende wereld.

Auteur: Carien van Boxtel Fotografie: Carien van Boxtel

Het woord 'heem' staat voor inheems. Dat betekent dat de beplanting behoort tot de oorspronkelijke Nederlandse flora, de wilde planten van ons land. Destijds had dit een sterk educatief karakter: men wilde de stadse mens in aanraking laten komen met de 'wilde' natuur van de verschillende landschapstypen in Nederland. Amstelveen telt zes heemparken en tientallen stukken en stukjes heemgroen. Hoewel de heemparken, ieder met een eigen

karakter, heel natuurlijk ogen, zijn ze dat geenszins. Ze werden vanaf de jaren 20 van de vorige eeuw op de tekentafel ontworpen om van Amstelveen een aantrekkelijke vestigingsplaats te maken voor (rijke) Amsterdammers. Het eerste Wandelpark, dat nu C.S. Broersepark heet, werd in 1926 ontworpen door tuinarchitect Dirk Tersteeg. De tuinbaas die hij aanstelde, Chris Broerse, trad in dienst van de gemeente en ontwierp vervolgens samen met Koos Landwehr

De Braak, het Jac. P. Thijsssepark en het Koos Landwehrpark. Tot op de dag van vandaag verlenen de heemparken en het heemgroen Amstelveen haar unieke identiteit. De bijzondere parken maken momenteel een ware revival door vanwege de hernieuwde belangstelling voor naturalistische beplantingen.

Gecontroleerd verwilderen

De schitterende beplantingen lijken zich geheel spontaan te ontwikkelen. Ten dele is dat ook zo, hoewel alle soorten ooit door Broerse en zijn tuinbaas in het hele land in de wilde natuur werden verzameld en in de parken werden geïntroduceerd. De huidige plantenpopulaties stammen nog altijd af van die oorspronkelijke introducties en vermeerdering vindt uitsluitend plaats in de eigen kwekerij met eigen materiaal. Ook planten uit heel andere groeiplaatsomstandigheden dan die in het venige Amstelveen werden geïntroduceerd en voelen zich er inmiddels thuis. Dat is te danken aan het bijzondere team van toegewijde en zeer gespecialiseerde tuinlieden die, nog altijd in

dienst van de gemeente Amstelveen, de parken onder hun hoede hebben. Zij wieden en dunnen, snoeien en harken, planten en verplanten. De slappe venige bodem wordt zeer regelmatig opgehoogd en dagelijks wordt gewerkt aan het nog verder verfijnen van de delicate schoonheid van de plantcombinaties in de parken. Zware machines zijn taboe om verdichting van de luchtige en humeuze bodem te voorkomen.

Inheemse bol- en knolgewassen

Binnen de beplantingen nemen de bol- en knolgewassen in het vroege voorjaar een heel bijzondere plaats in. Als vroege voorjaarsbloeiers maken ze gebruik van het beschikbare licht en toveren ze de bosbodem, struwelen, natuurlijke oevers en open landschapjes om in ware kleurrijke bloemtapijten. Het beheer is erop gericht om de bollen en knollen semi-spontaan te laten verwilderen. Door middel van wieden, dunnen, snoeien en bodemverbetering worden daarvoor de ideale omstandigheden gecreëerd. In de parken zijn prachtige combinaties van bollen met vaste planten en bijvoorbeeld mossen te bewonderen, die heel goed in andere situaties in de openbare of particuliere ruimte kunnen worden toegepast. Inheemse bollen zijn niet alleen heel mooi, maar leveren als drachtplant voor (wilde) bijen bovendien een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit!

Inheemse bollen en knollen: bedreigd in de natuur, florerend in de heemparken

Soorten die in de heemparken onder meer kunnen worden bewonderd, zijn het in februari en maart bloeiende lente- en zomerklokje (*Leucojum vernum* en *Leucojum aestivum*) en de inheemse narcis, *Narcissus pseudonarcissus* subs. *pseudonarcissus*. De enorme witte tot teer

Een typisch beeld uit het sprookjesachtige Thijsssepark, romantisch slingerlaantje omzoomd met bosanemoon.

roze tapijten die de inheemse bosanemoon (*Anemone nemorosa*) met zijn ondergrondse kruipende wortelstokken door het park weeft, zijn adembenemend mooi. In haar kielzog is er ook de gele anemoon (*Anemone ranunculoides*). Heel bijzonder is ook de bostulp (*Tulipa sylvestris*): vrolijk geel op sierlijke, gebogen stengels en anders dan de naam doet vermoeden geen bosplant, maar een bolgewas voor een open plek. Als in april de langgerekte kaarsjes van de holwortel (*Corydalis cava*) bloeit in vele tinten lila en crème, houden bezoekers hun adem in: zo mooi en sierlijk is deze bijzondere en tere plant. De kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*), in Nederland nog voorkomend in de beekdalen van de Hollandse IJssel, is ook aan-

wezig. Ze staat graag op wat vochtige plekken in grasachtige vegetatie.

Unieke samenwerking tussen Jub Holland en de Amstelveense heemparken

Al enige jaren werken bloembollenkweker Jub Holland en de Amstelveense heemparken nauw samen. Een vast onderdeel van de inmid-

Het woord 'heem' staat voor inheems

Tulipa sylvestris (bostulp) en *Anemone nemorosa* (bosanemoon), een prachtige combinatie.

Holwortel in het Thijsssepark.

Daslook	Allium ursinum
Bosanemoon	Anemone nemorosa
Gele anemoon	Anemone ranunculoides
Italiaanse aronskelk	Arum italicum
Gevlekte aronskelk	Arum maculatum
Herfsttijloos	Colchicum autumnale
Lelietje-van-dalen, lelietje-der-dalen	Convallaria majalis
Holwortel	Corydalis cava
Vingerhelmbloem/vogeltje op de kruik	Corydalis solida
Winterakoniet	Eranthis hyemalis
Kievitsbloem	Fritillaria meleagris
Gewoon sneeuwklokje	Galanthus nivalis
Boshyacint, wilde hyacint, hazenklokje, bluebell	Hyacinthoides non-scripta
Zomerklokje	Leucojum aestivum
Lenteklokje	Leucojum vernum
Blauw druifje	Muscari botryoides
Wilde narcis	Narcissus pseudonarcissus subs. pseudonarcissus
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum
Knikkende vogelmelk	Ornithogalum nutans
Bostulp	Tulipa sylvestris

dels befaamde Jub Holland-studiedagen voor groenbeheerders en ontwerpers, die ieder jaar in april worden georganiseerd, vormt een uitgebreide rondleiding en inleidingen door de tuinlieden en tuin- en landschapontwerper (en bollen-specialist) Carien van Boxtel en de bollenkwekers van Jub Holland in de heemparken. Tijdens deze excursies is er veel aandacht voor het kiezen, toepassen, combineren en beheren van inheemse bloembollen en knollen. Al observerend krijgen de deelnemers waardevolle, direct op hun eigen projecten toepasbare informatie van echte specialisten. De studiedagen worden afgesloten in de bloeiende bollen-velden en bij Jub Holland in Noordwijkerhout,

waar de deelnemers een exclusief kijkje krijgen in de keuken van een modern bloembollen-bedrijf waar nog altijd veel inheemse bollen en knollen worden geteeld en verhandeld. Zo blijven deze soorten beschikbaar voor toepassing in nieuwe parken en tuinen; in het wild zijn deze soorten vaak schaars of zelfs ernstig bedreigd.

Nieuw in 2019: de Amstelveense heembollencollectie van Jub Holland

Samen met de Amstelveense heemparken introduceert Jub Holland dit najaar de unieke Amstelveense heembollencollectie: een sortiment bijzondere inheemse bollen en knollen

Carien van Boxtel

Foto: Rosanna Castrini

die in hedendaagse tuinen en parken kunnen worden toegepast. In april kunt u alvast tijdens de Jub Holland-studiedagen komen kijken hoe mooi uw project kan worden met dit bijzondere sortiment! Bent u professioneel ontwerper of beheerder van (openbaar) groen en wilt u deelnemen? Geef u snel op via info@JubHolland.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/28552/amstelveense-heemparken-introduceren-amstelveense-heembollencollectie

Armeniacum botryoides, het bekende blauwe druifje.